

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2011. április 14.)

a szlovákiai mezőgazdasági földterületek szerzésére vonatkozó átmeneti időszak meghosszabbításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2011/241/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia csatlakozási szerződésére,

tekintettel a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia csatlakozási okmányára és különösen annak XIV. melléklete 3. fejezetére,

tekintettel Szlovákia kérelmére,

mivel:

- (1) A 2003-as csatlakozási okmány úgy rendelkezik, hogy Szlovákia az ott rögzített feltételek szerint a csatlakozást követő, 2011. április 30-án lejáró hétéves időszakra fenntarthatja a más uniós tagállamból származó, Szlovákiában nem letelepedett, nem bejegyzett, fiókteleppel vagy ügynökséggel ott nem rendelkező természetes személyek és jogi személyek általi, mezőgazdasági földterület megszerzésére vonatkozó tilalmat. Ez az Európai Unió működéséről szóló szerződés 63–66. cikke által biztosított szabad tőke mozgás alóli átmeneti kivételt jelent. Ez az átmeneti időszak kizárólag egyszer, legfeljebb hároméves időtartamra hosszabbítható meg.
- (2) 2011. január 20-án Szlovákia kérelmezte a mezőgazdasági földterület megszerzésére vonatkozó átmeneti időszak három évvel történő meghosszabbítását.
- (3) Ezen átmeneti időszakra főleg azért volt szükség, hogy az egységes piac bevezetésének és a közös agrárpolitikára való áttérésnek a kezdetén megőrizték a mezőgazdasági tevékenységek társadalmi-gazdasági feltételeit Szlovákiában. Az intézkedések célja különösen az volt, hogy a föld ára és a jövedelmek tekintetében Ausztriával, Belgiummal, Dániával, az Egyesült Királysággal, Finnországgal, Franciaországgal, Görögországgal, Hollandiával, Írországgal, Luxemburggal, Németországgal, Olaszországgal, Portugáliával, Spanyolországgal, és Svédországgal (a továbbiakban: EU-15) összehasonlítva kezdetben meglévő, hatalmas különbségek miatt a mezőgazdasági földterület megszerzésének liberalizálása által az agrárágazatra gyakorolt átmeneti hatással kapcsolatos aggályokat eloszlassa. Az átmeneti időszak célja volt továbbá az is, hogy megkönnyítsék a kárpótlási folyamatot és a mezőgazdasági termőföld privatizációját. A Bizottság a 2003. évi csatlakozási szerződésben a mezőgazdasági földingatlanok szerzésére megállapított átmeneti rendelkezések felülvizsgálatáról szóló, 2008. július 16-i jelentésében (a továbbiakban: a félidős felülvizsgálat) már hangsúlyozta

annak fontosságát, hogy a fent említett mezőgazdasági reform az előirányzott átmeneti időszak végére befejeződjön ⁽¹⁾.

- (4) Az Eurostat rendelkezésére álló adatok szerint a szlovákiai mezőgazdasági földárak alacsonyabbak az uniós mezőgazdasági földáraknál. A mezőgazdasági földek eladási árának teljes konvergenciája soha nem volt elvárt, sem az átmeneti időszak megszüntetésének szükséges előfeltétele. Mindazonáltal a Szlovákia és az EU-15 közötti jelentős földárkülönbségek olyan nagyok, hogy akadályozhatják az árkonvergencia felé való zökkenőmentes előrehaladást. Szintén jelentős az alacsony értékű földterületekkel kapcsolatos spekulatív tevékenység kockázata.
- (5) Hasonlóan a mezőgazdasági földterületek árához, az Eurostat adataiból az is kiderül, hogy a vásárlóerő-paritáson számított, egy főre jutó GDP tekintetében még mindig fennáll a Szlovákia és az EU-15 közötti szakadék. Tehát a szlovákiai földárak magasak a vásárlóerőhöz képest.
- (6) Az Eurostat szerint a szlovákiai földtulajdon szerkezetére a 2 hektárnál kisebb, jórészt nem piacorientált családi gazdaságok elterjedtsége jellemző. E kisméretű gazdaságok konszolidációs folyamata igen lassú, és a 2 hektárnál kisebb gazdaságok esetében az átlagos megművelt mezőgazdasági földterület 2001 és 2007 között 0,5 hektárról 0,6 hektárra emelkedett. Habár az összes munkavállaló közül csupán 4,56 % dolgozik a mezőgazdaságban, a népesség majdnem fele vidéki területeken él. A szlovák hatóságok szerint számos, magánkézben lévő mezőgazdasági területet nem művelnek.
- (7) A mezőgazdasági földterületek konszolidációját akadályozza a tulajdonjogok kárpótlási folyamatának fennálló rendezetlen követelések miatti befejezetlensége. Emellett több mint 360 000 hektár mezőgazdasági magánterületet a Szlovák Földalap kezel a törvényes tulajdonosok azonosításáig. Megközelítőleg 130 000 hektár állami tulajdonú mezőgazdasági földterület marad a Szlovák Földalap kezelésében. Ezek a területek a bizonytalan jogi helyzetű területekkel együtt a Szlovák Köztársaság teljes mezőgazdasági földterületének majdnem egynegyedét teszik ki. A tulajdonjogok tisztázottságának hiánya óhatatlanul akadályozza a földügyleteket és a mezőgazdasági vagyon konszolidációját. A földterületek szétaprózottsága viszont az alacsony versenyképességhez járul hozzá, és kevésbé piacorientált gazdaságok kialakulásához vezet.

⁽¹⁾ COM(2008) 461 végleges, 2008. július 16.

- (8) Mindezt szem előtt tartva (a szlovák hatóságok szerint is) feltételezhető, hogy a korlátozás 2011. május 1-jével történő feloldása nyomást gyakorolna a szlovákiai földárakra. Ezért az átmeneti időszak lejártával a szlovák mezőgazdasági földterületek piacán súlyos zavarok kialakulása fenyeget.
- (9) Biztosítani kell ezért a 2003. évi csatlakozási okmány XIV. mellékletének 3. fejezetében említett átmeneti időszak hároméves meghosszabbítását.
- (10) Annak érdekében, hogy a piac teljes mértékben felkészüljön a liberalizációra, továbbra is rendkívül fontos – még kedvezőtlen gazdasági körülmények között is –, hogy elősegítsék olyan tényezők javulását, mint a gazdálkodók hitel- és biztosítási lehetőségei, és az átmeneti időszak során befejeződjön a mezőgazdasági reform, amint azt a félidős értékelés is hangsúlyozta.
- (11) Mivel a nyitott egységes piac mindig az európai prosperitás középpontjában volt, a külföldi tőke fokozott beáramlása potenciális előnyökkel járna a szlovákiai mezőgazdasági piac számára is. A 2008. évi félidős értékelésben kiemelték szerint a külföldiek mezőgazdasági befektetései hosszú távon jelentős hatással lehetnek a tőke és know-how biztosítására, a földpiacok működésére és a mezőgazdasági termelékenységre. A külföldi tulajdonlás korlátozásának fokozatos lazítása az átmeneti időszakban szintén hozzájárulna a piac teljes liberalizációra való felkészítéséhez.
- (12) A jogbiztonság céljából és annak elkerülése érdekében, hogy a jelenlegi átmeneti időszak lejárta után Szlovákia nemzeti jogrendszerében joghézag alakuljon ki, ennek a határozatnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetése napján kell hatályba lépnie,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Szlovákiában a mezőgazdasági földterület megszerzésére vonatkozó, a 2003. évi csatlakozási okmány XIV. melléklete 3. fejezetében említett átmeneti időszakot 2014. április 30-ig meg kell hosszabbítani.

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2011. április 14-én.

*a Bizottság részéről
az elnök*

José Manuel BARROSO